

Eesti Stratigraafia Komisjoni (ESK) koosoleku protokoll nr 16

09.03.2018 Maa-amet, Tallinn

Algus: 11.00, **lõpp:** 14.30.

Osalesid:

1. Ivo Sibul, esimees (IS)
2. Tiit Hang (TH)
3. Olle Hints (OH)
4. Tõnu Meidla (TM)
5. Dimitri Kaljo (DK)
6. Anne Põldvere (AP)
7. Juho Kirs (JK)
8. Kuldev Ploom (KP)
9. Heidi Soosalu (HS)

Puudus:

1. Peep Männik

Juhatas: IS, **protokollis:** OH

Päevakord:

1. Aluspõhja stratigraafia standardiseerimisest
2. Stratigraafilised skeemid
3. Stratigraafia klassifikaator
4. Stratotüübid
5. ESK tegevusest aastail 2015-2018 ja tulevikust

1. Aluspõhja stratigraafia standardiseerimisest

TM annab põhjaliku ülevaate KIKi projekti "Eesti Maapõue kirjeldamise standardiseerimine" tulemustest ladestute kaupa, täiendades ja laiendades eelmisel koosolekul juba käsitletud materjali. Kokkuvõte: analüüsitud geoloogilise baaskaardi andmebaas sisaldab hulgaliselt ebakõlasid ja probleeme (nii kaardistamise andmebaasis endas kui võrreldes koguteosega "Geology and mineral resources of Estonia"), mida andmete terviklik analüüs aitas esile tõsta ning edaspidi ka lahendusi otsida. Projekti lõpparuanne koos kõigi lisade ning konkreetsete tulemuste ja ettepanekutega on kättesaadav aadressil: <http://dx.doi.org/10.15155/re-36>.

DK: kes tagab, et geoloogilise baaskaardi legend muutub adekvaatsemaks kui senine versioon? Kõik strat. skeemid on inimese loodud, neis võib olla ebatäpsusi, mis tuleb parandada. Mõnel pool on detailsusega ilmselgelt üle pingutatud, vaja on revisjoni ja praktikas mitte-eristuvatest litoüksustest loobumist.

IS: Maa-amet korraldab, praegune juhend kehtib alates 2015, vajab täiendamist.

TM, DK: vajalik on töö tulemuste tutvustamine EGT-le.

Järgneb diskussioon kaardistamise teemadel.

AP: Kas minna detailsusega edasi või tagasi? Ei tohiks kergekäeliselt detailsusest loobuda ning kaardistamine peaks rakendama uusimaid teadustulemusi. Vajadusel tuleb minna algmaterjalide - puursüdame - juurde. Vaja on üle vaadata kaardistamise tööprotsessid, näha ette piisavalt aega algmaterjali läbitöötamiseks. Osa probleeme tulenevad asjaolust, et skeemid on ajas muutunud.

TM: Andmebaasi puhul pole alati selge, millal andmeid muudetud ja millise ajahetke kontseptsioone rakendatud.

OH, AP: vajalik oleks kaardistamise käigus toota ja kasutada analüütilist andmestikku nagu vanasti, muuhulgas kivimite korrektseks iseloomustamiseks.

IS: Kas teha kaks stratigraafilist skeemi üks mida saab praktikas rakendada ja teine teadlastele?

Otsustati: võtta projekti tulemused teadmiseks. TM teeb tulemustest ja probleemidest ülevaate EGTs.

2. Stratigraafilised skeemid

TH: Holotseeni uuendatud skeemis on nüüdseks kõik lahtrid täidetud, edasine on tehniline töö, et saaks elektroonilise versiooni valmis.

AP: Devonis on vaja teatud uuendused sisse viia.

TM: Ordoviitsiumis vajaks muutmist mitmed detailid.

DK: Pole rahul mõnede uuemate ideedega, mille biostratigraafiline põhjendus on nõrk, sh O/S ja Vasalemma küsimus.

TM: Kambriumi ja Ediacara puhul joonistatud uus versioon, et oleks sarnane teiste skeemidega. Milline peaks olema skeemide värvilahendus? Vajalik on luua ka üks üldine skeem, mis peaks sisaldama infot kivimitüüpide kohta. Poola variant on heaks eeskujuks. Ei tohi alahinnata trükiversiooni rolli.

JK: aluskorras muutusi ei ole enne kui saame uusi dateeringuid Kirde-Eestist.

OH: aluskorra skeemi võiks joonistada välja värviliselt.

Otsustati:

OH paneb uuendatud failid ESK kodulehele.

Üldise suure skeemi loomine on järgmise 3 aasta oluline ülesanne.

3. Stratigraafia klassifikaator

IS: tabel on tutvumiseks saadetud, standardiseeritud stratigraafia klassifikaatorit on vaja, et tagada ühtne süsteem nt maavarauuringuteks jpt töödeks. Klassifikaator on vaja maardlate registri juurde.

Järgneb diskussioon kuidas tagada piisav kompetents ja kontroll, et rakendusuringutega seonduvad stratigraafilised küsimused saaks adekvaatselt lahendatud.

TM: me ei peaks leppima olukorraga, kus hüdrokeoloogilistes projektides ja maavarauuringutes on kasutuses ebakorrektnel liigestus ja ebapädevad geoloogilised kirjeldused.

AP: vaja on sissetulevaid andmeid kontrollida ja töötajaid koolitada, aga ei tohi rangete piirangutega üle pingutada, ettevõtete taust on erinev ja maavarasid on vaja uurida ja kasutada. Andmebaasid peavad olema üles ehitatud kvaliteedile, mitte kvantiteedile.

TM: vaja on siiski kvaliteedi nõudmisi tõsta, mitte lähtuda olemasolevast ebapiisavast tasemest. IS: Stratigraafia võiks olla RIHA klassifikaator, ESK peaks klassifikaatori kinnitama. Uuendamine peaks käima koos kaardistamise juhendi muutmisega.

OH: milline on unikaalne kood, millega erinevaid süsteeme siduda: kas numbriline ID, kood, või indeks?

Järgneb üldine diskussioon.

Otsustati:

Ühtlustatud standardne stratigraafia klassifikaator on vajalik, aga praegune skeem vajab veel kohendamist. IS saadab viimase versiooni laiali, ettepanekud e-posti teel 23. märtsiks.

4. Stratotüübid

TM tutvustab stratotüüpsete paljandite andmebaasi ja veebirakendust, mis on kättesaadav aadressil <https://stratotuup.ut.ee>

AP tutvustab mõtteid ja kogemusi L-Eesti paljandite kaitse ja korrastamise valdkonnas.

Otsustati: Tunnustada TM meeskonna tööd stratotüüpide projektide täitmisel ja veebirakenduse loomisel. Levitada seda infot ESK liikmete poolt kasutades erinevaid kanaleid.

5. ESK tegevusest aastail 2015-2018 ja tulevikust

IS võtab lühidalt kokku viimase 3 a jooksul tehtu. Praeguse koosseisu volitused on lõppemas.

Kuidas edasi minna, mida plaani võtta? Oleks vaja üle vaadata stratigraafia juhised, skeemide uuendamine, stratotüüpide info edasine haldus. ESK kodulehel võiks olla piiratud juurdepääsuga osa tööversioonide jms info levitamiseks.

TM: vajalik eristada uut ja varasemaid versioone.

AP, IS: Järgmise koosseisu esimeheks soovitame TM. 27.03 Geoloogia Seltsi volikogule.
TM: nõus.

Otsustati: Soovitada ESK järgmise koosseisu esimeheks TM, kes töötab järgmiseks perioodiks välja tegevusplaani. Vajadusel korraldada senise koosseisuga elektrooniline koosolek.